

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndob/65/2025
Identifikačné číslo spisu:	6125383200
Dátum vydania rozhodnutia:	25.11.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6125383200.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v spore žalobcu Náhradné vozidlo, s.r.o., so sídlom Tolstého 1201/20, 010 01 Žilina, IČO: 50 496 166, zastúpeného advokátskou kanceláriou ADVOKÁTI Müller & Dikoš, s.r.o., so sídlom Tolstého 1201/20, 010 01 Žilina, IČO: 36 864 455, proti žalovanému KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, o zaplatenie 321,96 eura s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 75Cb/107/2025, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m na prejednanie a rozhodnutie sporu j e Mestský súd Bratislava IV.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „upomínací súd“) ako súd kauzálnie príslušný na upomínacie konanie podľa § 2 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 307/2016 Z. z.“) vydal dňa 16. septembra 2025 platobný rozkaz sp. zn. 6Up/1217/2025, ktorým žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi do 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu istinu v sume 321,96 eura s úrokom z omeškania 7,15 % ročne zo sumy 321,96 eura od 26. júna 2025 do zaplatenia, alebo aby v tej istej lehote podal odpor. Ďalším výrokom žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi (prostredníctvom jeho právneho zástupcu) náhradu trov konania vo výške 122,76 eura do 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu.

2. Žalobca vo svojom vyjadrení k odporu žalovaného navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie vecí podľa zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“), pričom výslovne požiadal, aby Okresný súd Banská Bystrica postúpil spor Mestskému súdu Bratislava IV.

3. Okresný súd Banská Bystrica dňa 17. októbra 2025 postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Mestskému súdu Bratislava III z dôvodu, že po podaní odporu žalovaným bol zo strany žalobcu podaný

návrh na pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. Neušlo pozornosti najvyššieho súdu, že z písomnosti Okresného súdu Banská Bystrica o postúpení veci (nachádzajúcej sa v súdnom spise na č. I. 55) nevyplýva dôvod, pre ktorý vec postúpil Mestskému súdu Bratislava III a teda aké okolnosti, existujúce v čase začatia konania boli rozhodujúcimi pre určenie súdu príslušného na prejednanie veci podľa CSP, resp. aké procesné normy uplatňujúce príslušnosť súdu, postupujúci súd použil.

4. Mestský súd Bratislava III (ďalej aj „predkladajúci súd“) s postúpením sporu nesúhlasil a namietal, že nie je súdom príslušným na prejednanie a rozhodnutie sporu. Z tohto dôvodu spis predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súdu spoločne nadriadenému obom súdom na rozhodnutie o (kauzálny) príslušnosti podľa § 43 ods. 2 CSP.

5. Nesúhlas s postúpením sporu predkladajúci súd odôvodnil tým, že pre stanovenie príslušnosti súdu je vždy významný obsah žaloby, ktorý formuluje žalobca, teda i to akej súdnej ochrany sa dovoľáva (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6Ndc/15/2019 z 11. decembra 2019). Žalobca, ako právny nástupca poškodeného, sa žalobou domáha voči žalovanému, ako poisťovateľovi škodcu, nároku na náhradu nákladov účelne vynaložených na nájom náhradného vozidla poskytnutého počas opravy poistnou udalosťou poškodeného vozidla podľa § 4 ods. 1 a 2, § 11 ods. 7 a § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“). V predmetnej veci je pre posúdenie príslušnosti určujúcou povaha predmetného sporu. Mestský súd Bratislava III je súdom kauzálny príslušným na prejednanie a rozhodovanie obchodnoprávných sporov podľa § 22 písm. a) CSP a iných sporov uvedených v § 23 písm. a), § 26 písm. a), § 27, § 28 písm. a), § 29 CSP. Pre posúdenie, či ide o obchodný záväzkový vzťah je rozhodujúca predovšetkým povaha účastníkov konkrétneho záväzkového vzťahu pri jeho vzniku. Žalobca, resp. jeho právny predchodca a žalovaný sú síce podnikateľmi, ale náhrada škody uplatnená v tomto spore nie je vyvodzovaná z ich vzájomného záväzkového vzťahu. Strany medzi sebou navzájom neuzavreli žiaden zmluvný záväzok a neexistuje medzi nimi ani žiaden priamy zmluvný vzťah. Požadované plnenie je vyvodzované z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktoré je upravené zákonom č. 381/2001 Z. z. so subsidiárnou aplikáciou zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), ktorý obsahuje úpravu poistných zmlúv. Uplatnený nárok má pôvod v škodovej udalosti, pri ktorej je náhrada škody uplatňovaná ako plnenie z poistnej zmluvy uzatvorenej medzi držiteľom vozidla, ktorým bola spôsobená škoda, a poisťovateľom. Náhradu škody si poškodený (v tomto prípade jeho právny nástupca) uplatňuje priamo voči poisťovateľovi a nie voči subjektu, ktorý mu spôsobil škodu. Tento vzťah a nároky z neho plynúce sa spravujú zákonom č. 381/2001 Z. z. a Občianskym zákonníkom. Medzi žalobcom, resp. postupcom a žalovaným nie je v tomto prípade obchodný záväzkový vzťah. Na podporu svojho stanoviska predkladajúci súd poukázal na uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 9Ndc/55/2023 zo 7. decembra 2023, sp. zn. 5Ndob/71/2023 z 20. marca 2024 a sp. zn. 5Ndob/7/2024 z 25. apríla 2024. Keďže medzi žalobcom a žalovaným nie je žiaden obchodnoprávny vzťah podľa § 261 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“), je predmetný spor podľa predkladajúceho súdu potrebné považovať za spor občianskoprávny. Navyše aj sám žalobca v návrhu na vydanie platobného rozkazu (č. I. 2) uviedol, že si podaným návrhom neuplatňuje obchodnoprávny nárok. Upomínacím súdom postúpený spor teda nepredstavuje obchodnoprávny spor podľa § 22 písm. a) CSP, ale ani iný spor podľa § 23 písm. a), § 26 písm. a), § 27, § 28 písm. a), § 29 CSP, na prejednanie a rozhodnutie ktorého by bol kauzálny príslušný Mestský súd Bratislava III.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Mestskému súdu Bratislava III na rozhodnutie o príslušnosti v zmysle § 43 ods. 2 CSP, po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť, dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, je dôvodný.

7. Podľa § 14 ods. 1 zákona č. 307/2016 Z. z., odpor, ktorý súd neodmietol, odošle žalobcovi bez

zbytočného odkladu spolu s výzvou, aby sa k nemu v lehote 15 dní vyjadril, a aby v tej istej lehote navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku.

8. Podľa § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z., ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí. Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

9. Podľa § 12 ods. 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie v prvej inštancii je pre obvod Mestského súdu Bratislava IV miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV.

10. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

11. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

12. Podľa ustanovenia § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

13. Podľa ustanovenia § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu.

14. Podľa ustanovenia § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

15. Podľa ustanovenia § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súde viazané.

16. Podľa § 2 ods. 4 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 371/2004 Z. z.“), sídlom Mestského súdu Bratislava IV je mesto Bratislava; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Bratislava I, Bratislava II, Bratislava III, Bratislava IV a Bratislava V.

17. Podľa § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka, podnikaním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku alebo na účel dosiahnutia merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu, ak ide o hospodársku činnosť registrovaného sociálneho podniku podľa osobitného predpisu.

18. Podľa § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka, táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

19. Podľa § 261 ods. 8 Obchodného zákonníka, pri použití tejto časti zákona podľa odsekov 1 a 2 je rozhodujúca povaha účastníkov pri vzniku záväzkového vzťahu.

20. Upomínacie konanie je alternatívnym spôsobom uplatňovania peňažných nárokov k postupu podľa Civilného sporového poriadku. Konanie o predmetnom peňažnom nároku bolo začaté dňom doručenia

návrhu na vydanie platobného rozkazu Okresnému súdu Banská Bystrica a po splnení podmienok podľa § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. tento spor pokračuje na príslušnom súde podľa CSP v dôsledku podania návrhu žalobcu na pokračovanie v konaní. Z hľadiska uplatneného peňažného nároku konanie začaté na upomínacom súde tvorí jeden celok s konaním na súde príslušnom podľa CSP, pričom pre skúmanie procesných podmienok konania sú rozhodné okolnosti v čase začatia konania na upomínacom súde (§ 36 CSP) [m. m. 5Ndob/3/2023].

21. Pre správne určenie súdu príslušného na konanie a rozhodnutie v predmetnej veci, je podstatné zistenie, či v danom prípade ide o obchodnoprávny spor, k čomu smerovalo aj postúpenie sporu Okresným súdom Banská Bystrica, keď za súd kauzálny príslušný podľa § 22 písm. a) CSP považoval Mestský súd Bratislava III.

22. To, či spor možno definovať ako obchodnoprávny, závisí predovšetkým od právnej povahy (právneho statusu) strán a ich vzťahu, z ktorého spor vznikol. Z ustanovenia § 489 Občianskeho zákonníka vyplýva, že záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone. Z dikcie ustanovenia § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka je zrejmé, že na to, aby sa určitý záväzkový vzťah mohol kvalifikovať ako obchodnoprávny, musí byť okrem požiadavky kladenej na povahu subjektov daného vzťahu splnená aj požiadavka povahy záväzku, pričom v zmysle § 261 ods. 8 Obchodného zákonníka je rozhodujúca povaha účastníkov pri vzniku záväzkového vzťahu.

23. V predmetnom spore sa žalobca ako právny nástupca poškodeného domáha voči žalovanému ako poisťovateľovi škodcu podľa zákona č. 381/2001 Z. z. nároku na náhradu nákladov účelne vynaložených na nájom náhradného vozidla poskytnutého počas opravy poškodeného vozidla.

24. Žalobca, resp. jeho právny predchodca a žalovaný sú síce podnikateľmi, ale náhrada škody uplatnená v tomto konaní nie je vyvodzovaná z ich vzájomného záväzkového vzťahu, pričom právna povaha nadobudnutej pohľadávky sa postúpením pohľadávky na žalobcu nezmenila. Strany medzi sebou navzájom neuzavreli žiaden zmluvný záväzok, neexistuje medzi nimi priamy zmluvný vzťah. Požadované plnenie je vyvodzované z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktoré je upravené zákonom č. 381/2001 Z. z. so subsidiárnou aplikáciou Občianskeho zákonníka, ktorý obsahuje úpravu poistných zmlúv. Uplatnený nárok má pôvod v škodovej udalosti, pri ktorej je náhrada škody uplatňovaná ako plnenie z poistnej zmluvy uzatvorenej medzi držiteľom vozidla, ktorým bola spôsobená škoda a poisťovateľom. Náhradu škody si poškodený (v posudzovanom prípade jeho právny nástupca) uplatňuje v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. priamo voči poisťovateľovi a nie voči subjektu, ktorý mu spôsobil škodu, pričom najvyšší súd opakovane zaujal stanovisko, že tento vzťah a nároky z neho plynúce sa spravujú výlučne zákonom č. 381/2001 Z. z. a Občianskym zákonníkom. Medzi žalobcom, resp. jeho právnym predchodcom a žalovaným teda nevznikol obchodný záväzkový vzťah (obdobne viď uznesenia sp. zn. 9Ndc/55/2023, sp. zn. 2Ndc/51/2023 a sp. zn. 2Ndc/41/2023).

25. Najvyšší súd dáva do pozornosti, že posudzovaná problematika charakteru daného sporu bola ustálená vyriešená v uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 1VCdo/2/2024 z 12. novembra 2024, publikovanom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 7/2024 pod por. č. 81, z ktorého je zrejmé, že: „obchodnoprávnym sporom nie je spor o náhradu škody medzi poškodeným a povinnou zmluvnou poisťovňou škodcu, vedený medzi takýmito stranami na základe osobitnej úpravy z ustanovenia čl. I § 15 ods. 1 vety druhej zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov“.

26. Z vyššie uvedeného je možné uzavrieť, že predmetný spor má charakter občianskoprávny a nie obchodnoprávny. Preto na jeho prejednanie nie je daná kauzálna príslušnosť súdu podľa § 22 CSP [tu podľa § 22 písm. a) CSP] a nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu je preto dôvodný.

27. Nakoľko v posudzovanom prípade bolo najvyšším súdom zistené, že sa nejedná o obchodnoprávny spor, je zrejmé, že postup Okresného súdu Banská Bystrica, ktorým postúpil spor Mestskému súdu Bratislava III ako súdu kauzálnu príslušnému, nebol správny. Vzhľadom na to, že nejde o obchodnoprávny spor, pri určení súdu príslušného na konanie v spore sa prednostne neaplikuje § 22 CSP upravujúci kauzálnu príslušnosť súdu v obchodnoprávných sporoch. V predmetnom spore je tak na konanie príslušný všeobecný súd žalovaného. Preto za použitia § 12 ods. 2 CSP, § 13 CSP a § 15 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 4 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, príslušným súdom na konanie v spore je Mestský súd Bratislava IV.

28. Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

29. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu SR pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.